

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบและการจัดการในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบของปัญหาขยะในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษามาตรการจัดการขยะในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวน 4 หมู่บ้าน จำนวน 2,710 คน (สรุปการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเกาะช้าง. 2551 : 1)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวน 7 หน่วยเลือกตั้ง ประกอบด้วย หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หน่วยเลือกตั้งที่ 2 หน่วยเลือกตั้งที่ 3 หน่วยเลือกตั้งที่ 4 หน่วยเลือกตั้งที่ 5 หน่วยเลือกตั้งที่ 6 และหน่วยเลือกตั้งที่ 7 จำนวนทั้งสิ้น 349 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับระดับผลกระทบ และมาตรการจัดการขยะในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับผลกระทบและมาตรการจัดการขยะของประชาชน

2. ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา
3. ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา (ผศ.ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์) ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหาความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา
4. ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์
5. ขั้นตอนที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
6. ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุปดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close Ended) และเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close Ended) และเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับระดับผลกระทบของปัญหาขยะในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ทั้งหมด 3 ด้าน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close Ended) และเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับมาตรการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง ทั้งหมด 2 ด้าน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 2 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง
2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปแบบของ \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า ลิเคิร์ต (Likert Scale)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบและการจัดการในทัศนคติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

ข้อค้นพบข้อที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาระดับผลกระทบของปัญหาขยะในทัศนคติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อระดับผลกระทบมากในภาพรวม โดยเรียงลำดับแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีการตื่นตัวและเล็งเห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อค้นพบข้อที่ 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษามาตรการจัดการขยะในทัศนคติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด สามารถสรุปได้ว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้เทศบาลตำบลเกาะช้างดำเนินมาตรการจัดการขยะทั้งในเชิงรับและเชิงรุกมาก เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้ในระดับหนึ่งหรือเป็นการป้องกันและคลี่คลายปัญหาขยะที่กำลังเกิดขึ้นได้

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับผลกระทบของขยะด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในทัศนคติของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร ขำดี (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบทางสุขภาพในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้วิธีการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มผู้สัมภาษณ์เชิงลึก และผู้ร่วมเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการขยะมูลฝอย และสรุปประเด็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย เศษวัสดุ ของเสีย มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากการขยายตัวของเมือง การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกสบาย การอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นจากใช้วิธีกำจัดที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมย่อมก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อปัญหาทางเดินระบบหายใจ โรคผิวหนัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตร ไทยานนท์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม (เจน โก้) ที่มีผลต่อประชาชนมาบฉลูด เขตเทศบาลตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง จากการศึกษาพบว่าเกิดปัญหาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม มลภาวะทางอากาศซึ่งส่งกลิ่นเหม็นและน้ำเสียที่ไหลลงสู่ใต้ดินและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งผลกระทบทางด้านสังคมที่มีต่อสุขภาพของชุมชน พบว่ามีผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจ

2. ระดับผลกระทบของขยะด้านสังคมและเศรษฐกิจในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย ไชยลังกา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อจัดทำแบบปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีปริมาณมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้ม เพิ่มตามจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยว อีกทั้งการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่สาย ยังมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ ยานพาหนะในการบรรทุกขยะมูลฝอย แต่ทางเทศบาลได้มีการโครงการแผนฟื้นฟูแก้ไขในระยะยาว และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๖ ยุทธศาสตร์ และอาพร บุศรังสี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการมูลฝอยของเทศบาลในประเทศไทย : สถานการณ์ในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต พบว่าหัวข้อเรื่องการจัดการในด้านการวางแผนเทศบาลมักจะมีกรวางแผนระยะยาวในการจัดการมูลฝอยทั่วไป แต่ถ้าเป็นในด้านการวางแผนการจัดการมูลฝอยอันตรายแล้วมีเทศบาลประมาณร้อยละ 56.1 เท่านั้น ที่มีกรวางแผนในการจัดการมูลฝอยอันตรายในระยะยาว ค่าธรรมเนียมเก็บได้เพียงร้อยละ 17.5 ของงบประมาณรายจ่ายด้านการรักษาความสะอาดเท่านั้น

3. ระดับผลกระทบของขยะด้านการท่องเที่ยวในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย ไชยลังกา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อจัดทำแบบปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยชุมชนมีการจัดการขยะมูลฝอย เช่น การเผา การนำขยะไปฝังกลบหรือแม้กระทั่งการนำมูลฝอยไปทิ้งตามที่สาธารณะ ปริมาณมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มตามจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยว

4. มาตรการจัดการขยะในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง มีความต้องการให้เทศบาลตำบลเกาะช้าง ดำเนินมาตรการจัดการขยะทั้งในเชิงรับและเชิงรุกมาก พบว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎล รัตนวิบูลย์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าประชาชนในชุมชนเขตสายไหมที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยในครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นปัจจัยด้านเพศที่สอดคล้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถและเกี่ยวข้องโดยตรง ทั้งข้าราชการและพนักงานจ้างและมีการเพิ่มพูนความรู้สม่ำเสมอ
2. เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ โดยสื่อให้เห็นถึงระดับผลกระทบของขยะที่จะก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในการประชุมหน่วยงานประชุมองค์กรต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน หรือการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อท้องถิ่นที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเข้าถึงประชาชนทุกระดับ
3. เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดควรมีมาตรการจัดการขยะที่ต่อเนื่อง โดยการรณรงค์ในเชิงรุก จัดกิจกรรมในเชิงรับให้ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยเริ่มจากโรงเรียน ชุมชนย่อย หน่วยงานราชการ ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่นเพื่อเป็นการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้เป็นนิสัย ตลอดจนเป็นตัวอย่งที่ดีในสังคม
4. เทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ควรออกกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย เช่น
 - 4.1 การเก็บค่าขยะจากโรงแรมตามรายหัวของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในแต่ละโรงแรม เป็นรายวัน
 - 4.2 การเก็บค่าขยะจากผู้ประกอบการเฟอร์รี่ข้ามเกาะช้างตามรายหัวของนักท่องเที่ยว เป็นรายวัน โดยเช็กจากระบบการขายตั๋วของบริษัท
 - 4.3 ให้เจ้าของห้องแถว เจ้าของบ้านเช่า บริษัท ผู้รับเหมา เป็นผู้รับภาระค่าขยะ ให้แก่ประชากรแฝงเป็นรายๆ ไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลกระทบและการจัดการขยะในทัศนะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้ คือ

1. เพื่อให้มีการติดตามระดับผลกระทบและการจัดการขยะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาโดยเน้น หรือให้ความสำคัญตามตัวแปรด้านต่างๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงผสมเกี่ยวกับการแนวทางแก้ไขปัญหาผลกระทบจากขยะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลกระทบและการจัดการขยะในแนวคิดของประชากรดั้งเดิมและประชากรกลุ่มใหม่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะช้าง